
had de Nederlandse synode het besluit lichtvaardig genomen. Hij was reeds in zijn eerder geciteerde brief uit februari 1881 van oordeel dat men in Nederland geen goed beeld had van de Amerikaanse situatie:

If you know the secession here, as we do, with all its unholiness of life, its jesuitism of effort at propaganda, its narrowness of evangelical conception, you would no more than I, have patience with this intermeddling in our affairs. I know the 'Christ. Geref. Kerk' yonder is in sympathy with them, *but it is so at its own risk*. Oh that you could come and see us!

Voor Henry Dosker liep er een rechte lijn van de *hardliners* in de Christelijke Gereformeerde Kerk, die zich in Nederland steeds hadden verzet tegen standpunten als die van Van Raalte en zijn vader, naar degenen, die zich in 1857 in de kolonie te Michigan afscheidden van de Reformed Church om een True Dutch Reformed Church (de aanvankelijke naam van de Christian Reformed Church) te vormen; het waren dezelfde standpunten, soms zelfs dezelfde personen! Deze nieuwe afgescheidenen beschouwden de Reformed Church net zoals hun geestverwanten in de Nederlandse afgescheiden kerk steeds de Hervormde Kerk hadden gezien: als een valse kerk. Juist daarom was het voor Dosker zo'n teleurstelling dat zijn moederkerk voor de Christian Reformed Church koos en daarmee impliciet zijn kerk en met terugwerkende kracht ook de stichter Van Raalte veroordeelden.

Dosker gaf de strijd niet op voor de Reformed Church, die hij liefhad. Dit was de gereformeerde kerk met de brede armslag, waar hij en zijn familie zich in 1873 onmiddellijk thuis hadden gevoeld. Maar het valt niet te ontkennen dat ten gevolge van de conflicten menige droom van Dosker aan duigen viel. Tot de jaren tachtig was de Christian Reformed Church niet meer geweest dan een flakkerende kaars, waarvan de omstanders slechts wachtten op het moment dat het licht zou doven. Maar nu leken de rollen te worden omgekeerd. De Reformed Church was in 1885 niet meer de toonaangevende kerk in West-Michigan en Doskers trouw aan zijn kerk en daarmee aan Van Raalte isoleerde hem van het grootste deel van de bruisende en snel groeiende kring vol nieuwe immigranten.¹⁵ Hij beseftte aan het verkeerde front te staan in de verkeerde slag. Hoe verlangde hij naar kerkelijke eenheid met alle gereformeerden in West-Michigan! Het was in deze dagen dat hij begon te fantaseren over samenwerking met Bavinck in één kerkverband. Viel dit niet op de een of andere manier te verwerkelijken, hetzij in Nederland, hetzij in de Verenigde Staten?

In deze turbulente en onbevredigende tijd ontving hij een beroep

15. Robert P. Swierenga, 'True Brothers: The Netherlandic Origins of the Christian Reformed Church in North America 1857-1880', in: George Harinck & Hans Krabbendam (ed.), *Breaches and Bridges: Reformed Subcultures in the Netherlands, Germany and the United States*, Amsterdam, 2000, pag. 71, geeft aan dat de westelijke tak van de Reformed Church tussen 1873 en 1899 met 111 procent is gegroeid, de Christian Reformed Church in diezelfde periode met 831 procent.